

شب‌های جگری تهران

چرا بساط جگرکی در شب‌های تهران رونق گرفته است؟

ترانه بنی یعقوب
روزنامه نگار

چرا این همه بساط جگرکی در تهران زیاد شده؟ لابد شما هم متوجه شده‌اید این روزها در تهران چقدر جگر فروش و مشتری جگر داریم. کافی است نیم ساعتی توی شهر چرخ بزنید و به مغازه‌ها دقت کنید. حتماً شما هم مثل من از وجود این همه جگر فروشی تعجب خواهید کرد. نه فقط مغازه که اگر نصف‌شب‌ها گشتی در خیابان بزنید هم از وجود این همه بساطی جگری شگفت زده خواهید شد و از خودتان می‌پرسید راستی این همه جگر؟ چرا؟

بیایید داستان جگر را باهم دنبال کنیم از بساط جگرکی‌های شبانه پرویم به جگرکی‌های سطح شهر و بعد اتحادیه دل و جگر و قله و تا بفهمیم دلیل این همه علاقه تهرانی‌ها به جگرخوری و راه انداختن کار و کاسبی با جگر از کجا آمده و اصلاً چه شد که بیکو این همه جگرکی، جگرسرا و جگرفروشی در سطح شهر زیاد شد.

در اتوبانی در شرق تهران هستیم. ساعت از یک نیمه شب گذشته. از ترافیکی که کنار اتوبان درست شده هم راحت می‌توانی بفهمی کجاها بساط جگرکی برپاست. پسر جوان یک گوشه کنار اتوبان بساطش را برپا کرده. یک منقل بزرگ جلوش گذاشته و تند و تند جگرها را باد می‌زند. یخچالش را کمی آن سوتر گذاشته. علاوه بر چند میز و صندلی فرمز رنگ، روی زمین روفرشی می‌کند و پهن کرده تا مشتری‌هایش حسابی راحت باشند. می‌گوید شهریار دکه جگرفروشی داشته اما نتوانسته اجاره‌اش را بدهد: «یعنی می‌دانی خرج و دخل مان به هم نمی‌خورد اینجا هم شهرداری اذیت می‌کند اما باز برابیم بیشتر می‌ماند.

چراها را می‌دهم سیخی ۲ هزار و ۵۰۰، کمتر از مغازه. همه‌اش هم گوسفندی است حرف ندارد. بیا مزه کن؟» تکه جگر را در دهان مزه می‌کنم. می‌گوید: «نگاه نکن این همه جگرکی در شهر هست. همه‌شان یکی یکی تعطیل می‌شوند. همین رویه رویی ما مغازه‌اش را گرفته ۲۸۰ میلیون ماهی ۱۰ میلیون؛ مگر چقدر درآمد دارد که این همه کرایه بدهد؟» از دوازده شب تا چهار و پنج صبح بساطش برپاست. می‌گوید بیشتر مشتری‌هایش پسرهای مجرد هستند اما کم‌کم خانواده‌ها هم این شب‌ها سری به بساطش می‌زنند.

پسر جوان برای خودش و دوستش ۱۳ سیخ جگر و ۷ سیخ خوش‌گوش‌ت سفارش داده. مشتری پر و پا قرص این بساط و دیگر جگرکی‌های شهر تهران است: «یک شب اینجا یک شب میدان امام حسین، یک شب پارک وی هستم. هر جاسباط هست ما هم هستیم.» به پسر صاحب بساط سفارش می‌کند خوش‌گوش‌ت‌ها را حسابی کبابی کند. همین طور که به ماشینش تکیه زده می‌گوید: «من و رفیقم هرشب کارمان است. تفریح دیگری که نداریم.» می‌پرسم هر شب ۲۰ سیخ؟ می‌گوید: «بلکه هم بیشتر. گاهی بیشتر سفارش می‌دهم.»

یک زوج هم روی روفرشی زانو زده‌اند و جگر لقمه می‌گیرند: «ما برای نخستین بار است جگر می‌گیریم از این بساطی‌ها. راستش می‌ترسیدم تر و تمیز نباشند اما یخچال و این‌ها را که دیدیم دل را زدیم به دریا.» زن اضافه می‌کند: «راستش خیلی گشنه بودیم وهر رستورانی هم رفتم بسته بود. همه اغذیه فروشی‌های تهران بعد از ساعت ۱۲ شب تعطیلند، می‌ماند

همین جگرکی‌ها، البته واقعاً حوصله سوسیس و کالباس را هم نداشتیم بالاخره اینها سالم ترند.» زیر پل پارک وی و میدان امام حسین هم چند جاسباط جگر برپاست. نازنین ۳۷ ساله یکی از مشتری‌های پر و پاقرص بساطی هاست: «نه اینکه علاقه خاص ما هم کارمان سسکه است، کلاً درآمد مردم کم شده. روزی ۵-۴ کیلو نهایت بفروشیم، قبلاً تا روزی ۲۵ کیلو هم می‌فروختیم. این بساطی‌ها هم که کلی کار ما را از سسکه انداخته‌اند به نفع‌شان است دیگر. اما مطمئن باش این بساطی‌ها گوسفندی نمی‌دهند.»

امیررضا شیرازی، بارزس اتحادیه دل و جگر و قله تهران هم در گفت‌وگو با نکات تازه‌ای را درباره جگر و جگرفروشی می‌گوید. جالب است بدانید این اتحادیه ۶۰ سال قدمت دارد و در حال حاضر در تهران بیش از هزار عضو دارد که به قول شیرازی نیمی از آنها مجوز کسب دارند و بقیه هم در دست اقدام هستند.

عکس ایران

جگر در پایین وزمستان بیشتر می‌شود. وزن متعادلی که شیرازی از آن برای سیرشدن با جگر نام می‌برد ۱۰۰ تا ۱۲۵ گرم است یعنی معادل ۵-۴ سیخ جگر برای هرفرن.

طبع گرم دارد و هر کسی می‌تواند میل کند و دل درد نگیرد اما جگر گوساله طبعش سرد است و مشکلات گوارشی ایجاد می‌کند.» او در پاسخ به اینکه تهرانی‌ها ماهانه چقدر جگر مصرف می‌کنند، تأکید می‌کند: «آمار دقیقی نمی‌توان داد اما هرچه کشتار در تهران است به اضافه جگر کشتارهای شهرستان‌ها در تهران مصرف می‌شود. اما چون قصابی‌ها سراغ کشتارگاه‌های خصوصی هم می‌روند در یک روز ممکن است از ۵۰ کشتار، ۵۰ دست جگر به دست بیاید یا از ۲۰۰ کشتار، ۲۰۰ دست جگر. بنابراین نمی‌توان آمار دقیقی داد اما آنچه مسلم است در تهران کمبود جگر داریم بویژه در فصل سرد کمبود بیشتر هم می‌شود چون مصرف

با همه اینها تأکید می‌کند استقبال تهرانی‌ها این روزها از جگر بیشتر شده بویژه در شمال شهر. او درباره نرخ مصوب و قانونی جگر هم برابیم می‌گوید: «۳۰ درصد تهرانی این روزها جگر می‌خورند. ۷۰ درصد باقیمانده هم نه اینکه دلشان نخواهد بلکه به خاطر قیمتش نمی‌توانند استفاده کنند. در جنوب شهر آدم‌هایی داریم که یک سیخ و دو سیخ می‌خرند و خانوادگی می‌خورند. می‌دانید مردم مضرات فست فود را فهمیده‌اند و از طرفی می‌دانند جگر آهن زیادی دارد. الان نرخ یک سیخ جگر گوسفندی یا ۲۵ گرم وزن ۳ هزار تومان است.» اما دلیل این همه استقبال مردم از جگر گوسفندی چیست؟ او می‌گوید: «جگر گوسفندی

شیرازی تأکید می‌کند دغدغه اصلی جگرکی‌ها دلیل اصلی این است که جگرکی راه انداختن سرمایه زیادی نمی‌خواهد و می‌شود با یک سرمایه اندک و چند تا سیخ و منقل جگرکی برپا کرد. اما خیلی از همین جگرکی‌ها بعد از گذشت شش ماه و یک سال پشیمان می‌شوند و جمع می‌کنند چون جگر گران است. ما بیشترین تعطیلی را در بخش جنوب شهر تهران داریم. در جنوب شهر به خاطر گرانی مردم توانایی جگر خوردن ندارند، اما قشر شمال شهر نشین چون متمولند و درآمد بیشتری دارند جگرکی‌ها هم کار بارشان بیشتری می‌گیرد. ما هرماه گزارش تعطیلی جگرکی‌های زیادی را در جنوب شهر داریم به جز میدان بهمن که یک جوری بورس این کار شده.»

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

نوعی عمل جراحی - نرم افزار کاربردی
۱- صدای نغمه- غذای نوبی- مصیبت‌ها، گرفتاری‌ها
۲- محبس- شکوفایی و پیشرفت- سرنوش
۳- آهنگ‌هایی که در تمجید حضرت محمد(ص) در عید میلاد خوانده می‌شود-
۴- اتوبان شرق به غرب تهران- عدد دریاچه!
۵- ضمیر اجتماعی- نت بعد از می- پشه- گفت‌وگو کردن
۶- رویده بر انگشتان- موادی که در مجرای آب ته نشین شود- حشره‌ای انگلی
۷- پسوند ساخت صفت- میوه‌ای شبیه پرتقال- وسیله ذوب لجم و اتصال قطعات به یکدیگر
۸- بی‌باک- رنگ بزرگ کلیسا- گرفتن زبان
۹- پراوازه- یک نوع بازی زاری- ساده
۱۰- کالای نو درون کارت- پویشگر- مخفف ناتار
۱۱- گلی زینتی- خاک‌کنبر- برگ برنده- گام یک پا
۱۲- مقابل ناتنی- مجانی- دوربین نجومی
۱۳- باری دهنده- بالای خانه- مادر همه هنرها
۱۴- بزرگواری- شاعر شیلیایی- جوان
۱۵- اثری تاریخی- مربوط به دوره صفوی در جنوب گرمسار- فیلمی از ابوالحسن داودی (روی پرده سینما)

جدول ویژه

۱- چرخه تولد- هافبک استقلال تهران که در جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه خوش درخشید
۲- سوغاتی از کشمیر- شاعر عهد قاجار- تلخی
۳- سرگشته وبی حال- میرا- قباحث
۴- مغناطیس- سختی و فروتنی- مرد اول
۵- برحرفی- همان پس است- حرف هجدهم ابجد- سید بزرگ میوه
۶- دفتر حساب- چسب تجاری- راه شاعرانه
۷- اهل شوخی نیست!- سرپرست یک مؤسسه دینی- شکوه
۸- از ملزومات خطاطی- ناحیه‌ای در مغز- دو برابر
۹- بن درخت- شهر استان گیلان- عددی ترتیبی
۱۰- موبند- آشکار- پوشیده
۱۱- از ادیان بزرگ جهان- حرف عطف- الهه خورشید- بلی در مکالمه
۱۲- پول خرد اسپانیایی- الی آخر- درمان
۱۳- اصل ونسب- از دستگاه‌های ارتباط از دور- دربر
۱۴- پخش صوت جیبی- سالمندان- جسم معدنی چکش خوار
۱۵- استاد زبان و ادبیات فارسی و ادیب معاصر- شهر ساحلی استرالیا

جدول ویژه شماره ۶۸۲۳

۱- بیلاق تهران- دارنده- یکی از آثار مشهور ادبی جهان اثر مولیر
۲- ردیاب- رکاب و تسمه- سرب سیاه
۳- رب‌النوع- سرزمین- مؤسس سلسله ایلخانان
۴- الهه عشق- واحد پول در تهران- برخی جدول‌ها دارند
۵- مجموعه‌ای باستانی در روستای زنگی آباد واقع در شمال شهرستان مرودشت- اصل و آغاز- رمق
۶- رنجوری- دوستان خاموش- شیرینی‌پچی
۷- نام تجارتی در بازارک برقی ساختمان- مخصوصه- ضد
۸- ظرف- کشور اروپایی- سگال
۹- اسم مصدر از دین- پسر مازنی- مردمان امین
۱۰- زاپاس خودرو- نوعی آچار- به‌وسيله
۱۱- رئیس جیمز باند- خوراک اندک- دربی
۱۲- اضافی- چشم‌داشت- فلسفه الهی
۱۳- نام کمال ادیب ترکیه- وجود داشتن- شهر دیدنی استان آذربایجان شرقی
۱۴- کافر- درجه و مقام- ساکنان محل
۱۵- خوراکی با بادمجان- خاصیت گوشی‌های امروزی- در حضور کسی

جدول عادی شماره ۶۸۲۳

۱- وسیله نواختن موسیقی- قانوننگار- شوق داشتن
۲- هدیه‌ای به عروس- گرم شب‌تاب- ناتمام
۳- شاگرد دکان- ناشناس- هنگام عصر
۴- اولین حرف یونانی- مشکي- حقه، شیشه
۵- بدون تغییر یا تنوع- صورنگر- یک عامی
۶- ضمیر انگلیسی- حرف خباز- سبزی خورشت
۷- خدعه و نیرنگ- بی‌صدا و بی‌حرکت- بازی قهوه‌خانه‌ای
۸- برگ برنده- کنایه از ماشین قراضه- پول قدیمی
۹- وسعت و گستردگی- داروی استنشاقی- ترن مخفی
۱۰- شهر گلاب- برای قطار بوق است- نخستین عدد دورقمی
۱۱- تیر بیگاندار- پیشکش- مهاجرت سلول‌های سرطانی
از یک بافت به بافت دیگر
۱۲- سبزی پیچ‌درپیچ- زن پاکدامن- ورزش مفرح زمستانی
۱۳- سنگ زینتی- کل و سراسر- مابین پیچ و مهره
۱۴- عاشق- نقیض نو- رایانه همراه کوچک
۱۵- بمب پرتابی- دیدار و ملاقات- سود حرام

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

جدول آسان

۱	۴	۶	۱	۳
۹	۵	۳	۲	۶
۴	۱	۶	۷	۳
۷	۹	۲	۸	۶
۶	۴	۷	۱	۸
۵	۸	۳	۱	۶

جدول متوسط

۷	۶	۸	۹	۳	۸
۵	۱	۹	۷	۲	۵
۴	۳	۶	۷	۱	۶
۱	۴	۷	۲	۳	۵
۶	۸	۳	۱	۷	۶

جدول سخت

۹	۴	۲	۵	۳	۴
۷	۶	۹	۵	۲	۸
۴	۱	۴	۵	۲	۸
۳	۴	۶	۵	۲	۸
۵	۳	۹	۶	۲	۷

جدول بسیار سخت

۸	۸	۲	۵	۳	۴
۷	۶	۹	۵	۲	۸
۴	۱	۴	۵	۲	۸
۳	۴	۶	۵	۲	۸
۵	۳	۹	۶	۲	۷